

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Sławomir Pałka

BK-VII.0520.24.2026
Warszawa, 09 lutego 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na zapytanie nr **3027** Pani Posłanki Anity Kucharskiej -
*Dziedzic w sprawie udziału organizacji społecznych w sprawach z zakresu prawa
rodzinnego.*

W związku z pytaniem Pani Posłanki wyjaśniam, że artykuł 8 Kodeksu postępowania
cywilnego (dalej k.p.c.) przewiduje, iż organizacje pozarządowe, których zadanie
statutowe nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, mogą dla ochrony praw
obywateli, w wypadkach przewidzianych w ustawie, wszcząć postępowanie oraz wziąć
udział w toczącym się postępowaniu.

Organizacjami pozarządowymi są niebędące jednostkami sektora finansów publicznych,
nie działające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki organizacyjne
nieposiadające osobowości prawnej, w tym fundacje i stowarzyszenia.

Po uzyskaniu pisemnej zgody od osoby fizycznej, organizacja pozarządowa może wytaczać
powództwa w poniższych sprawach (art. 61 § 1 k.p.c.). Musi jednak działać w jej interesie
oraz w zakresie swoich zadań statutowych. Chodzi o następujące sprawy:

1. o alimenty;
2. o ochronę środowiska;
3. o ochronę konsumentów;

4. o ochronę praw własności przemysłowej;
5. o ochronę równości oraz niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie różnicowanie praw i obowiązków obywateli.

Zawarty w art. 61 § 1 k.p.c. zwrot "w zakresie swoich zadań statutowych" dotyczy przedmiotu sprawy i oznacza, że przedmiot ten musi mieć związek ze statutowymi zadaniami danej organizacji; statut nie musi natomiast przewidywać konkretnych przejawów form działania, w tym możliwości działania w postępowaniach sądowych. Celem 61 § 1 k.p.c. jest umożliwienie organizacjom pozarządowym ochrony interesów wyliczonych w art. 61 § 1 pkt 1-5 k.p.c.

W wyżej wymienionych sprawach organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, przystąpić do niej w toczącym się postępowaniu.

Ustawodawca nie przewiduje więc udziału organizacji społecznych w sprawach o rozwód oraz w innych sprawach rodzinnych niż sprawy o alimenty.

Aktualnie, nie są prowadzone analizy i prace legislacyjne celem rozszerzenia katalogu spraw, w których stowarzyszenia mogłyby wszcząć postępowanie lub wziąć udział w toczącym się postępowaniu.

Należy jednak wskazać, iż w sprawach o rozwód lub w sprawach rodzinnych każda ze stron może wyznaczyć dwie osoby zaufania, które są uprawnione do udziału w posiedzeniu nawet przy drzwiach zamkniętych. Może to być każda osoba pełnoletnia, a więc także członek stowarzyszenia (art. 154 k.p.c.). W tych sprawach, w ocenie resortu, nie jest zasadne przyznanie podmiotom, o których mowa w art. 8 k.p.c., uprawnienia do wszczęcia powództwa ani uprawnienia do wzięcia udziału w sprawie, nawet za zgodą osoby fizycznej.

Z wyrazami szacunku Sławomir Pałka

/podpisano elektronicznie/